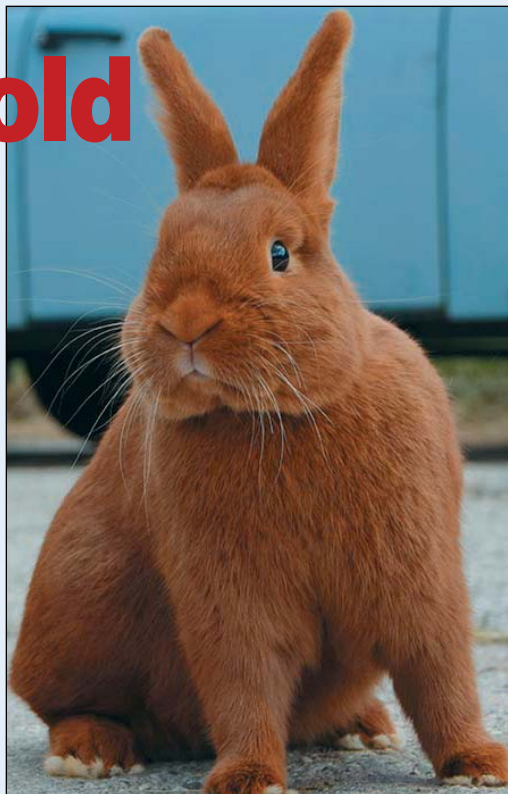

Sachsengold

Sachsengold er trolig en av de mest populære smårasene i Tyskland, men er også bra representert ved skandinaviske utstillinger. Sachsengold ble med god margin valgt som «Årets rasekanin 2017» i Tyskland, noe som nok en gang bekrefter dens stilling og da passer det godt med en presentasjon av denne vakre rase.

Ser man på statistikk fra Tyskland over registrerte avlssdyr har antallet holdt seg stabilt de siste tre årene. I gjennomsnitt ble det brukt rundt 3.450 avlssdyr i året i Tyskland.

Også i Norden er det mange oppdrettere som jobber godt med rasen. Det er derfor for tiden ingen grunn til, i motsetning til mange andre raser, å frykte for rasen. Sachsengold har tallrike positive egenskaper som gjør den så populær.

Historien om Sachsengold

Allerede i 1925 begynte Richard Bennack fra Röhrsdorf i nærheten av Meißen med de første avlsforsøkene. Han brydde seg først og fremst ikke om størrelse, men han ønsket å avle frem en helt rød-gul kanin. Som utgangsdyr brukte han en strågul hann som hadde blandingsopphav med en nesten gul japanerhunn. Han håpet på denne måten å komme nærmere sitt avlsmål om en «Gullhare».

Richard Bennack hadde på ingen måte spesielle kunnskaper om arvelighet, men han prøvde forskjellige paringer for å komme nærmere sitt satte mål, og som kjent «fører mange veier til Rom».

Den første paringen gav selvfølgelig ikke umiddelbar ønsket suksess og Richard Bennack gjorde da en «dødelig» feil kort

tid senere: Han krysset inn gul sølv! – For å fjerne den store feilen, ble Havana krysset i neste trinn, for å forskyve sølvharene og for å få en vakker gulltone. Dette forsøk gav heller ikke det ønskede mål, men dyrene fikk den intense brune øyenfargen og en bedre klofarge.

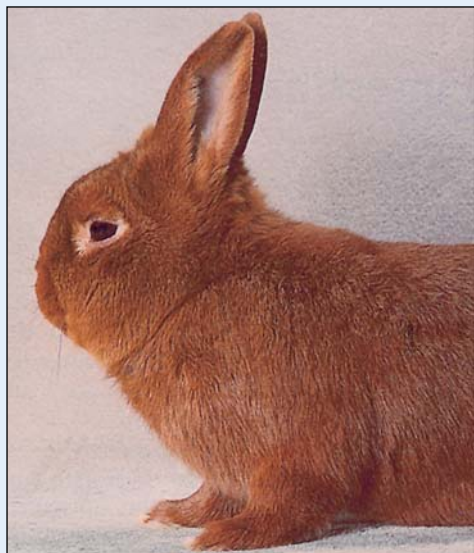
Deretter ble Liten Chinchilla parett inn, noe som forbedret pelskvaliteten betydelig og han fikk en passende størrelse.

Men, i stedet for den ønskede gul-røde bukfargen fikk dyrene en hvit bukfarge! Gjennombruddet kom ved å bruke en svart Tan som med sin mettede og rike røde buk- og tegningsfarge og som hadde en vakker glans i pelsen. Sannsynlig har New Zealand Red bidratt en eller annen gang i løpet av utviklingen. Likevel er det viktig at de er to ganske forskjellige raser,

selv om begge rasene hører til de viltfargede gul-røde fargene. Historien sier også det ble krysset inn Belgisk Hare, men med ukjent effekt.

Takket være iherdige avlere ble Sachsen-gold som rase bedre. I begynnelsen var dette ikke lett da man stadig fikk spaltet ut atypiske dyr i forskjellige farger; hvit, gul, grå og svart. Gjennom intensivt avlsarbeid nærmet Sachsen-gold seg stadig mer idealet.

Historien sier: Sannsynlig har New Zealand Red bidratt i løpet av utviklingen

Det andre avlsforsøket

Konsekvensen av 2. verdenskrig var at avl med Sachsen-gold var helt nede på bunn. Så, med mye innsats, måtte arbeidet fra nesten 15 år tidligere startes om igjen. Dette arbeidet påtok Günther Bennack seg (sønn til Richard) i stor grad.

I 1953 ble Sachsen-gold presentert på ny for første gang for oppdrettere i Dresden. En samling på 10 dyr ble vist frem i 1959 i Dresden og mottok beundring fra andre oppdrettere. For disse dyrene fikk han karakterene; fem ganger veldig bra, to ganger godt og tre ganger tilfredsstillende.

I 1959 navngis allerede 50 oppdrettere som arbeidet med å avle frem Bennacks «Gullhare». – Mellom 1960 og 1970 ble Coswig, en bydel i det saksiske distriktet Meissen, en høyborg for avl på Sachsen-gold, som demonstrert av Günther Kahlfeld. De mest kjente oppdrettere som bidro i det andre avlsforsøket var Günther Bennack, Erich Lucius, Willy Göldner, Siegfried Weigelt, Armin Löwe og Johannes Meyer. I tillegg til Coswig, ble andre høyborger for avl som Bischhofswerda, Großenhain, Weinböhl, Dresden, Gröd-litz og Radebeul bygget. Det oppnådde noe suksess, men måtte også godta litt tilbakeslag. Dette illustreres også av det voksende antall oppdrettere av Sachsen-gold. Det var ikke langt til anerkjennelsen av rasen i 1961.

Friedrich Joppich, den gamle mester, bidro til anerkjennelsen

«Altmeister» Joppich nøt i sin tid stor respekt blant oppdrettere i hele Tyskland. Til tross for politiske hindringer klarte han å publisere i både Øst- og Vest-Tyskland. Joppich var til å stole på og laget sammen med opphavsmannen Richard Bennack rasebeskrivelsen for de «gyldne harene».

For Joppich var det umiddelbart klart: Den nye rase måtte høre til små raser, da dette ville anerkjenne de allerede godkjente gul-røde mellomstore raser, men også fylle et tomrom i små raser. Joppich var så fremsynt i sin rasebeskrivelse av Sachsengold at denne delvis brukes også i dag. Anerkjennelsen av rasen fant sted i 1961. Dette fikk midlertid ikke Richard Bennack selv oppleve. Imidlertid er hans drøm om «Gullhare» fortsatt i live i dag.

Noen genetiske betraktninger

Fargen, arve- og fargeformel Sachsengold (rødoransje) er i nordisk standard satt under ensfargede, og det er oppgitt tre forskjellige fargeformler:

AA bb cc DD g^og^o y¹y²y³

AA bb cc DD gg y¹y²y³

AA bb cc DD GG y¹y²y³

Som vi kan se har Sachsengold fire første fargeanlegg bokstavene **A b c D** - men, hva heter så det femte? Her oppgis tre muligheter: Viltfaktoren **G**, ensfargefaktoren **g** og tanfaktoren **g^o**.

En «farge-anleggs-test»:

Så er det å finne ut av om du da har dyr i din besetning med tan-anlegg? Det er flere muligheter, men de dyr du skal bruke som partner i testen, må ha ensfargefaktoren **g**. La oss ta en Alaska, den har formelen **ABCDg**, og kombinerer vi det anlegg med Sachsengolds tre mulige, skal dette se slik ut:

1) **ABCDg X AbcDG**

2) **ABCDg X AbcDg**

3) **ABCDg X AbcDg^o**

De anlegg som vi skriver med store bokstaver, dominerer som dere vet over anlegg skrevet med små bokstaver, og da tan-anlegget **g^o** dominerer over **g**, kan vi ta den beslutning (teoretisk), at avkom

etter de tre oppsatte kombinasjoner, skal gi oss følgende: 1) Viltgrå. 2) Ensfarget svart, og 3) Tan med svart grunnfarge.

- Slik kan en av avkommene se hvilket femte arveanlegg dine Sachsengold har. En kan også bruke en annen ensfarget kanin, som Havana, for den fargen er god til å bruke for å avklare slike «mysterier». Forsøket er utprøvet i praksis, og her er viktigheten også for å prøve å konstatere om en Sachsengold er ensfarget eller har viltfaktor? Eller har den anlegg for brunt? Eller har den et tan-anlegg? Arveformelen til Havana er **AA BB cc DD gg**

En paring mellom Sachsengold X Havana ga alle avkom med fargen «viltgrå», eller mer korrekt: Med tydelig tegn til at de hadde gulforsterkning og fargen blir som vi kjenner fra Deilenaar eller Belgisk Hare som vi nå i standarden betegner viltrod. At Havana er særlig godt egnet i en slik sammenparing, er for å gi svar på følgende: Havana har anlegg for brunt og for ensfarge, og da begge disse anlegg er viktige, så vil det si at de kun kommer til uttrykk hvis et dyr mottar dem fra begge foreldre. Men ingen av avkommene ble hverken brune eller ensfarget.

En litt langstrakt tysk Sachsengold

To toppdyr Sachsengold på tysk utstilling

Dermed skal det tilsi at Sachsengold (de her benyttede) ikke hadde disse to anlegg (og tan-anlegget dominerer jo over ensfarge-anlegget).

Hvis Sachsengold hadde hatt tan-anlegg ville det vist seg på avkommet, og det gjorde det ikke. De benyttede Sachsengold hadde heller ikke tan-anlegg.

En Sachsengold «må» dermed være en gul kanin, og viltfarget, med de samme anlegg som er hos New Zealand Red.

Noen vil derfor undre seg over hvorfor Sachsengold (med viltfaktor) «mangler» noe av viltfaktorens kjennetegn, som i første rekke skal være «viltstripen» og de øvrige «viltplassene med lysere rødtoner»? Dette kan ha sin forklaring i den store opphopning av gul- og rød-forsterkningsanlegg, som etter hvert dekker over disse kjennetegn. - Om det da kan være helt korrekt å oppgi Sachsengold som ensfarget, kan vel halens underside være et «bevis» for, som både hos Sachsengold og hos New Zealand Red aksepteres lysere.

Enda en «test» – eller en forbedring: Eller, det kan kalles en forbedring i avlsarbeidet. For oppdrettere av Sachsengold

kan det da bli for å ta fram dyr som har tan-anlegg, for en Tan-oppdretter vil det bli for å forbedre tan-fargen, og den tredje vil være til hjelp for en oppdretter av Deilenaar, som ofte har problemer med å anskaffe seg nytt blod i sin stamme.

Vi tar en Sachsengold og parer med en Tan. Alle disse avkom får samme farge, «viltgrå», men de har gulforsterkning og de blir viltrød, altså vi har nå et kull med Deilenaar. Pares disse avkom innbyrdes, vil det i neste generasjon skje en utspalting, som i gjennomsnitt (prosent-vis ut av 16 avkom), skal gi følgende utslag:

9 Deilenaar, 3 Tan og 4 Sachsengold.

Men det skal bli bare den ene av de 4 Sachsengold som mottar tan-anlegget fra begge foreldrene, og det skal denne vise ved å ha en bedre farge enn de 3 andre. Som nevnt, paringen vil uansett gi utslag som kan komme til å gi oppdrettere og 3 raser noen «goder».

Robust og munter

Sachsengold er en rase som er veldig robust og munter. Karakteristisk for denne vakre lille rasen er dens balanserte natur. Kullene inneholder vanligvis mellom 4-6

unger, noe som mødrene dier med god melkemengde uten problemer.

Som med enhver annen rase, bør det settes høy standard på avlsdyrene, spesielt kropp og pels. En må legge stor vekt på dekkfargen. Hos ungdyr er intensiteten av fargen synlig allerede når de ligger i redet. Hos Sachsengold kan det i et kull splittes ut mørke og lyse typer. I utgangspunktet bør foreldrene ha optimal farge ved paring. Men hvis dekkfargen i stammen er blitt for mørke, kan en lysere rase-representant være verdifull i avlen. Har begge foreldrene ekstrem fargeforskjell må det forventes at avkommet avspaltes i forskjellige fargevarianter.

Rasestandarden

Sachsengold er de større representantene blant de små rasene. Normalvekten er 2,75 kg. Maksimumsvekt må ikke overstige 3,25 kg i tysk standard. I nordisk standard er idealvekt mellom 2,51-3,20 kg. Den ideelle vekten fra avlssynspunkt er 3,0 kg. Da uttrykker Sachsengold som en typisk raserepresentant. Hunner som veier mellom 3,1 til 3,2 kg, har vist seg å lykkes i avl. Hannene kan være lettere, men bør ikke være mindre enn 2,9 kg. Vekten på Sachsengold har imidlertid hatt en tendens til å falle gjennom årene, slik at det i Tyskland har vært snakk om å redusere normalvekten til 2,5 kg. Dette kan ikke betraktes å være fordelaktig for rasen. Da kan ikke Sachsengold en gang halvveis legemliggjøre å være den typiske raserepresentanten, særlig med tanke på kroppsform. Avlsverdien vil også bli mindre. Et punkt som sikkert bidrar til en reduksjon i vekt, er lengden på kroppen. Dersom et dyr ikke har en kroppslengde som tilsvarer sin rasetype, kan den ikke nå ønsket vekt. Derfor bør man kun bruke dyr av rasen i øvre vektområde og med

Robust og munter

passende kroppslengde. Da oppnår man en kontinuerlig vektøkning allerede i ung alder. Allerede i utviklingen i de første månedene kan man trekke konklusjoner om de senere utstillings- og avlsdyr, som bør ha nådd idealvekt etter 9 måneder.

Kroppsform og type

Her skal man i utgangspunktet vurdere det generelle utseendet til Sachsengold. Selvfølgelig inkluderer helhetsinntrykket hodet, men i tysk standard vurderes dette separat og beskrives senere. Når man vurderer typen, skal imidlertid også hodet inkluderes.

Sachsengold skal ha en kort og tett kropp med en jevn rygglinje der bakparten er godt avrundet. En typisk beskrivelse av en rasekanin, som man gjerne ønsker å se. - Men hva ligger bak uttrykket "*kort og tett*" - dette er absolutt alltid et spørsmål om fortolkning.

I den tyske rasestandarden ønskes det:

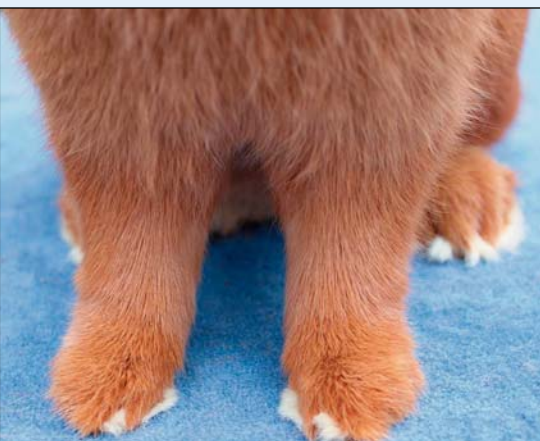

Den Sachsegold til venstre mangler kroppsbredde og har for smalt forparti. Den til høyre har en kort og tett kroppsform slik som den ønskes

«Kroppsmasse og størrelse på kaninen skal alltid være i harmoni».

Det er også beskrevet at man ønsker den såkalte "valseformen", der først og fremst kroppen er like bred som den er høy. I tillegg er kroppsbredden og kroppsdybden omtrent en tredjedel av kroppslengden. I "korte og trette" dyr er imidlertid dette beskrevne forholdet ikke gitt. Kroppen bør være like bred som den er høy uten å være klumpete.

For å oppnå dette må Sachsegold ha et "bredt bryst" og et godt utviklet skulder-

Denne raserepresentanten viser ideelle forben med et veldig fint utseende

og nakkeparti. Selv om rasen i de senere år har utviklet seg godt med tanke på kroppsform, særlig i form av godt avrundede bakpartier, er det fremdeles store forskjeller i forhold til kroppens bredde. Smale forpartier er ikke uvanlige, dette skyldes mangel på masse og utvikling av skulderpartiet. Dette er viktig å vurdere i fremtidig avl for å motvirke dette, noe som også samtidig vil gi kraftige forbein som harmonerer med kroppslengden slik at kaninen kan presentere seg.

Pelsen

En Sachsegold's pels skal være middels lang, jevn, tett og med jevn granhårsbeholdning. Pelsen har i de siste årene forbedret seg mye, muligens er det den største forbedringen – mener tyskerne.

Raserepresentanter med god pels er ikke lenger en sjeldenhet. Forholdet mellom lengden på pelshårene, underullstetthet og behåring med granhår er på et svært godt nivå. Nå er det sjeldent at det er store svakheter i pelsens struktur.

Hodet og ørene

Det korte, brede og tettsittende hodet er et kjennetegn for rasen og gir den et typisk utseende.

Markert hode med tilsvarende bred panne og kinn med masse er et mål. Dette gjelder ikke bare hanner, men hunner skal vise et vakkert utpreget hode. Det

skal likevel være en forskjell mellom kjønnene. Her ble det gjort et godt arbeid i oppdrettet gjennom årene. Når det gjelder ørene, så har lengde, struktur og øreåpningen bedret seg, men det er fremdeles mer å hente på ørenes stilling.

Går man gjennom burradene på store utstillinger og ser på Sachsengold, har for mange en for bred ørestilling. Ørene er ca 10 cm lange, men må harmonere med kroppens størrelse.

Dekkfarge og ensartethet

Sachsengolds farge sies å være intens rød-gul og strekker seg over hele kroppen av kaninen, noe som betyr den også må være til stede på hode, buk, ben og hale. Det tillates at buken er noe lysere, men en hvit buk er en alvorlig feil. Hvite eller sorte hår har ingenting på denne lille vakkre rød-gule kaninen å gjøre og forstyrrer fargens jevnhet. Dyr med antydning til sotning på ører, bryst eller labber bør ikke brukes i avl. Med hensyn til dekkfarge har Sachsengold ganske sikkert tatt veldig store skritt i løpet av sin historie, men bare det nå går i riktig retning . . .

Sachsengold har ren farge relatert til New Zealand Red. De tilhører begge gruppen av såkalte "gule viltfargede" kaniner, som også inkluderer for eksempel gul rex eller gul sølv.

Sachsengold har genetiske arveformel **AbCDGy** (én av dem). Fra denne formel kan man lese at på grunn av viltfargefaktoren er dekkfargen på buken noe mindre intensiv i forhold til dekkfargen ellers. Ut i fra genetikken er det tillatt at bukfargen kan være noe lysere.

Viltfaktoren **G** gjør også at Sachsengold har vilt-tegnene, som i tillegg til bukfargen er en lysere ring rundt øyne, kjever og undersiden av halen.

Tysk rase- representant

Et problem er at Sachsengold stadig ofte viser en mer intensiv rødlig dekkfarge. Dette er ikke ønsket, da dette også gir sortere ører og sotning av fargen.

Dette skyldes den økte effekten av de såkalte modifikasjonsgenene, i vårt tilfelle **y**-faktorene - og **y**-faktorene intensiverer den gule faktoren **b** - og gjør den til rød. Jo flere **y**-faktorer - **y²y³** . . . - jo mer intens dekkfarge og desto mer involvert er merkene forårsaket av viltfargen. Ofte blir man fristet til å sammenligne fargen på Sachsengold med New Zealand Red, men dette var ikke hensikten til opphavsmennene eller rasestandarden.

New Zealand Red bør ha en rik rødfarge, mens Sachsengold skal ha en rød-gul

Bildet til venstre viser den typiske dekkfargen til en New Zealand Red.

I midten, til sammenligning, den stadig hyppigere dekkfargen på Sachsengold. Det er vanskelig å se forskjell. Man bør derfor foretrekke fargen på høyre bilde som har en vakker rød-gul tone.

Fargen på buken på kaninen helt til venstre er for lys/ujevn og dekkfargen er da også lysere. Sachsengold i midten har en bukfarge som er ønskelig, og har grunnet flere y-faktorer en mer intens rød dekkfarge, som en ser på bildet til høyre

farge. Generelt bør derfor ikke dekkfargen bli mørkere. Her bør oppdrettere i de neste årene være svært oppmerksomme. Det kan derfor også være anbefalt å pare inn lysere individer.

Man må heller ikke glemme pelsens glans som ofte forsømmes i avl. Pelsen kan bare vise den ønskede glansen dersom den har en tilsvarende struktur. Optimal glans ses først når pelsen er helt ferdig.

Den brune øyefargen på Sachsengold forårsaker vanligvis ingen problemer. Den kan vise seg å være litt lysere eller mørkere, avhengig av intensiteten i dekkfargen. Klørne er alle farget, mørkebrune.

Dekkfargen er jevn og det er en sammenheng mellom dette og pelsens modenhet. Siden pelsen har forbedret seg mye (tetthet og struktur) har Sachsengold tapt seg litt på fargens jevnhet og at dekkfargen kan bli noe ujevn .

I Nordisk kaninstandard har man beskrevet fargen slik: «Dekkfargen er inten-

sivt rødransje og lysende. Denne fargen strekker seg over hele dyret. På buken kan fargen imidlertid tillates å være noe lysere. Halens underside får være kremfarget. Fargen skal gå så langt ned mot hårbunnen som mulig».

Vanlige feil som medfører poengfradrag: For lys dekkfarge. Tendens til blå bunnfarge. Ujevn og meléert farge, all form for sotning også på ørene, samt bleket farge. Meget lys underside på halen.

Diskvalifiserende feil: Blå bunnfarge. Helt hvit buk. Hvit underside på halen.

Bunnfargen: Den skal være mest mulig lik dekkfargen og nå ned til bunnen av pelshåret uten å skinne igjennom. Jo mer intensiv bunnfargen er, jo bedre. - Også her må man i avl jobbe mer. Problemet

er ikke en fullstendig lys bunnfarge, men heller et sonevis gjennomskinn av lysere farge ned mot hårroten.

Konklusjon

Richard Bennacks ide om å avle gyldne kaniner blandt smårasene i rasestandarden fylte et tomrom i kaninavlen.

I dag er det ca 775 avlere av Sachsen-gold i Tyskland, noe som viser at rasen er godt utbredt. Sachsen-gold popularitet skyldes ikke minst dens mange positive egenskaper. Det faktum at Sachsen-gold nå er på et så høyt avlsnivå har spesialklubbene i ZDRK en stor del av æren for.

Også i Norden er kvaliteten på Sachsen-gold utmerket og rasen er godt utbredt i alle de nordiske land. Sammen har vi jobbet hånd i hånd på flere av de første problemene i denne rasen og den har forbedret seg sterkt. Dette har skapt de beste betingelsene for en videre positiv utvikling av denne fantastisk flotte rase. Etter 56 års oppdrettshistorie, gratulerer vi nå med tittelen "Årets Rase 2017".

**Av Sachsen-gold var det på svensk LU-2016: utstilt 13 og LU-2017: 20 dyr
Dansk LU-2016: 14 og LU-2017: 10 dyr
Norsk LU-2016: 26 og LU-2017: 36 dyr**

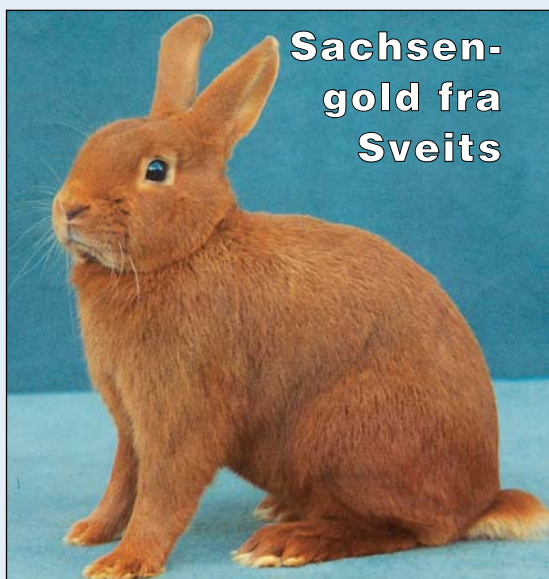
Thrianta er rasenavnet i Holland

Svensk LU i 2002 blir vunnet av Sachsen-gold enkelt-dyr 96p til Carnbrand/Landberg

Sachsen-gold fra Sveits

**Siw Marion Hauges
pene Sachsendgold
hunn, Champion,
med 4 x 95 poeng**

Siw Hauge
fikk gode
resultater
med sine
Sachsendgold
både innen
hopping og
utstilling

